

บันทึก

เรื่อง การทำหน้าที่ trust functions ในประเทศไทย

โดยคนต่างด้าวจะขัดต่อกฎหมายไทยหรือไม่

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๙๕๐๙/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๐๓ ความว่า กระทรวงการต่างประเทศได้รับรายงานว่า ในการพิจารณาร่างสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่สหรัฐอเมริกาประสงค์จะทำกับประเทศไทย โดยผู้แทนกระทรวงต่างๆ ณ กระทรวงการต่างประเทศได้มีปัญหาเกี่ยวกับการสงวนสิทธิที่จะจำกัดขอบเขตของการก่อตั้งหรือได้รับประโยชน์ในวิสาหกิจประเภท trust functions ในประเทศไทยโดยคนต่างด้าว ในร่างสนธิสัญญาข้อ ๔ จะเป็นสิ่งที่ทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายไทยหรือไม่ เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๘๖ บัญญัติว่า “อันว่าทรัสต์นั้น จะก่อตั้งขึ้นโดยตรงหรือโดยทางอ้อมด้วยพินัยกรรมหรือด้วยนิติกรรมใดๆ ที่มีผลในระหว่างชีวิตก็ดี หรือเมื่อตายแล้วก็ดี ห้ามมิผลไม่” และได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาที่พึงวินิจฉัยในเบื้องต้นมีว่า คำว่า “trust functions” ซึ่งปรากฏในร่างสนธิสัญญานั้นมีความหมายเกี่ยวกับทรัสต์อย่างไร

๒. เมื่อพิจารณาร่างสนธิสัญญาข้อ ๔ โดยตลอดแล้ว ปรากฏว่า คำว่า “trust functions” ได้ใช้เฉพาะในวรรคแรกของสนธิสัญญา ข้อ ๔ ซึ่งมีความดังนี้

1. Nationals and companies of either Party shall be accorded national treatment with respect to establishing, as well as with respect to acquiring interests in, enterprises of all types for engaging in commercial, industrial, financial and other business activities within the territories of the other Party. Each Party reserves the right to limit the extent to which aliens may establish or acquire interest in enterprises engaged within its territories in communications, air or water transport, trust functions, banking involving depository functions, or the exploitation of land or other natural resources, provided that it shall accord to nationals and companies of the other Party treatment no less favorable in this connection than that accorded nationals and companies of any third country. The provisions of this paragraph do not include the practice of professions.

ความหมายของคำว่า “trust functions” ดังที่ปรากฏอยู่ในร่างสนธิสัญญานั้น ที่ปรึกษาการเศรษฐกิจประจำสถานเอกอัครราชทูตอเมริกันได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ถึงอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงต่างประเทศ ชี้แจง

ความหมายของคำว่า trust functions ไว้ดังนี้

The term “trust functions” as used in the first paragraph of Article IV refers to the function of a bank or other institution undertaken in a fiduciary capacity in connection with the control and management of the property of others. Examples would be the administration of the estates of deceased persons, and the management of trusts established by will or otherwise.

๓. ถ้าคำว่า “trust functions” มีนัยดังที่ปรากฏในหนังสือของที่ปรึกษาการเศรษฐกิจประจำสถานเอกอัครราชทูตอเมริกันแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่ คำว่า “trust functions” ตามความหมายดังกล่าวข้างต้นย่อมนำมาใช้ในร่างสนธิสัญญาได้ในเมื่อการจัดการทรัสต์โดยธนาคารหรือสถาบันอื่นใดนั้น มิได้เป็นไปเพื่อช่วยให้มีการก่อตั้งทรัสต์ขึ้นในประเทศไทยอันเป็นการหลีกเลี่ยงข้อห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๘๖ เพราะการจัดการทรัสต์โดยธนาคารหรือสถาบันอื่นใดเป็นกิจกรรมของทรัสต์ซึ่งมีความแตกต่างในสาระสำคัญกับการก่อตั้งทรัสต์และกฎหมายไทยยังไม่มีบทบัญญัติห้ามประกอบอาชีพเป็นทรัสต์ไว้

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๐๓